

Uchwała Nr
Rady Miejskiej Trzcianki
z dnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) Rada Miejska Trzcianki uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała:

- 1) Nr XX/196/20 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 20 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020-2024;
- 2) Nr XLIV/470/21 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzcianki.

§ 4. Uchwała obowiązuje od dnia podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej Trzcianki
z dnia.....2022 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2022 ROK

I. WSTĘP

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, zwany dalej gminnym programem, opracowany został zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) oraz art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.). Gminny program stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Warto zaznaczyć, że ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469) wprowadziła do programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym. Zatem trzema głównymi elementami gminnego programu są zadania z zakresu uzależnień od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.

ALKOHOL

I. Wprowadzenie

Według Światowej Organizacji zdrowia (WHO) alkohol zajmuje trzecie miejsce wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Nadmierne jego spożywanie, może sprzyjać chorobom układu pokarmowego, nerwowego, powodować choroby serca itp. Dodatkowo alkohol wpływa negatywnie na funkcjonowanie psychospołeczne człowieka. Sprzyja łamaniu prawa, norm i wartości.

U osób będących pod wpływem alkoholu, obserwuje się poważne zaburzenia kontroli swojego zachowania i emocji. Zwiększa się u nich przekonanie (często nieuzasadnione) o słuszności swoich poglądów i pomysłów, własnej nieomyślności. Nadużywanie alkoholu może powodować zaburzenia poznawcze - utrudniać rozpoznawanie własnych i cudzych stanów emocjonalnych, zaburzać zdolność rozumienia i analizy bieżących wydarzeń oraz sytuacji. Wszelkie próby wyrażenia przez kogoś odmiennego zdania mogą być odebrane jako atak i prowokacja i w rezultacie stać się przyczyną werbalnej, a czasem fizycznej agresji.

Na konsekwencje spowodowane nadużywaniem alkoholu w sposób szczególny narażone są rodziny z problemem alkoholowym, a więc takie, w których przynajmniej jedna z osób pije w sposób nadmierny, szkodliwy lub niekontrolowany. Członkowie tych rodzin żyją w zaburzonym systemie rodzinnym, w którym dominuje stres, samotność i izolacja, nieprzewidywalność wydarzeń, brak poczucia bezpieczeństwa, stabilności i kontroli na tym, co dzieje się w domu. Mechanizmy, które funkcjonują w rodzinach alkoholowych, sprzyjają nakręcaniu spirali przemocy (fizycznej, psychicznej, różnych form zaniedbania) oraz utrudniają jej ujawnienie.

Szczególnie w trudnej sytuacji, znajdują się dzieci w takich rodzinach. Przystosowują się one do funkcjonowania w takiej rodzinie, jednak koszty, jakie w związku z tym ponoszą (emocjonalne, psychiczne, zdrowotne) mają wpływ na całe ich późniejsze życie. Szacuje się, że w Europie 16 % przypadków znęcania się nad dziećmi i zaniedbań ma związek z nadużywaniem alkoholu przez rodziców/opiekunów.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., natomiast osób pijących alkohol szkodliwie- na ok. 2,5 mln.

Niepokojącym zjawiskiem jest także picie alkoholu przez młodzież, sięgającą w zdecydowanej większości po napoje alkoholowe przed pełnoletnością. Prawie dziewięciu na dziesięciu uczniów w wieku 15-16 lat piło już alkohol, przy czym zdecydowana większość z nich rozpoczęła picie jeszcze przed swoimi 15. urodzinami. Prawie 22 % z nich pierwszy raz sięgnęło po alkohol, mając 11 lat lub mniej. Miejscem inicjacji alkoholowej, poza grupą rówieśników, bardzo często jest środowisko rodzinne. Do konsumentów napojów alkoholowych (zdefiniowanych jako osoby, które piły jakiegokolwiek napoje alkoholowe w czasie ostatnich 12 miesięcy) należy blisko 80 % 15-16-latków i ponad 90 % 17-18-latków. Najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym, zarówno w grupie młodzieży młodszej, jak i starszej jest piwo. Powyższe informacje pochodzą z publikacji Katarzyny Michalskiej : „Przemoc w rodzinie a alkohol" oraz publikacji Katarzyny Łukowskiej „Rozwiązywanie problemów alkoholowych jako zadanie własne gminy i miasta" - poradnik dla samorządowców.

W najnowszej publikacji „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku", podana jest następująca informacja:

Z ostatnich ogólnopolskich badań ESPAD (*European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*) z 2015 roku, wynika że wśród uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych oraz uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych, w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło około 72 % 15-latków i blisko 93% 17-18 latków."

Na podstawie badań naukowych określono, iż w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma rodziców z problemami wynikającymi z picia. Populacja ta stanowi ok. 13% tej grupy wiekowej. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z istotnych zadań samorządów lokalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa prowadzenie placówek wsparcia dziennego – świetlic socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych itp. oraz innych form pomocy dzieciom z grupy ryzyka z zaburzonymi zachowaniami.

II. Zdiagnozowany obszar problemowy

Pewna część treści raportu dotyczącego gminy Trzcianka z realizacji badań problemów społecznych nikotyna – alkohol – narkotyki - przemoc opracowanego w 2019 roku przez Ośrodek Profilaktyczno- Terapeutyczny „Na Progu” dowodzi, że młodzi ludzie spożywają wiele rodzajów napojów alkoholowych, jednak piwo jest tym napojem, który jest zarówno najpopularniejszy, jak i (prawdopodobnie) najłatwiej dostępny.

Przeprowadzone badania pozwoliły określić ogólną liczbę młodzieży, która spożywała napoje alkoholowe. Badaniom objęto 106 dziewcząt i 96 chłopców. Liczba dziewcząt i chłopców pijących alkohol jest zróżnicowana i wynosi wśród dziewcząt 62 osoby oraz wśród chłopców 76 osób. Stanowi to 68,3 % osób pijących z całości ankietowanej młodzieży. Niepijących dziewcząt jest 44, natomiast chłopców 20. Zarówno ilościowo jak i procentowo częstszymi konsumentami alkoholu okazują się chłopcy.

Przeprowadzone badania dowiodły, że 12 % spośród ankietowanych kobiet nigdy nie piło żadnego alkoholu, natomiast w badanej grupie dorosłych mężczyzn nie odnotowano takich osób.

Niezwykle ważnym elementem w realizacji gminnego programu są szkolenia sprzedawców w zakresie przestrzegania przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W 2021 roku w gminie Trzcianka przeprowadzono szkolenia z podwójnym audytem w punktach sprzedaży alkoholu. Szkolenia przeprowadziła Fundacja Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce.

Celem powyższego zadania było ograniczenie naruszeń prawa w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieuprawnionym, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, a także zwiększenie ilości sprzedawców, którzy kontrolowaliby osoby wyglądające na nieletnie, poprzez okazanie dowodu tożsamości.

W lipcu 2021 roku, została przeprowadzona rekrutacja osób do roli „Tajemniczych Klientów” (TK) realizujących audyty (przed szkoleniem w punkcie), a także ich przeszkolenie. W wyniku tych działań, w dniach 21-23 lipca 2021 roku, przeszkolona 18-letnia dziewczyna (wyglądająca młodziej)

udała się wraz z trenerem Fundacji CDP do punktów sprzedaży i podjęła próbę zakupu alkoholu (najczęściej piwa). Celem tego badania było sprawdzenie czy sprzedawca poprosi „Tajemniczego Klienta” o dokument tożsamości potwierdzający jego pełnoletność.

W sprawdzanych punktach sprzedających napoje alkoholowe, podczas pierwszej próby zakupu alkoholu przez „Tajemniczego Klienta”, jedynie 9 sprzedawców na 55 poprosiło o dokument tożsamości, potwierdzający wiek nabywcy. Bezpośrednio po próbie zakupu, trener CDP, przeprowadził w punktach sprzedaży szkolenie dotyczące konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, które podyktowane jest między innymi tym, że nawet za jednorazową sprzedaż nieletnim, grożą wysokie kary – z utratą zezwolenia włącznie.

W dniach 11-12 sierpnia 2021 roku, został przeprowadzony drugi audyt sprawdzający, przeprowadzony przez innego Tajemniczego Klienta. Tym razem klientem był 18-letni chłopak (wyglądający młodziej). W sierpniu 2021 roku tendencja znacząco się odmieniła, ponieważ wzrosła ilość sprzedawców proszących o dokument tożsamości (34 na 67 sprzedawców), którzy jednocześnie odmówili sprzedaży alkoholu.

Pewien obraz o skali poruszanej powyżej problematyki odnoszący się do gminy Trzcianka, dostarczają poniższe dane z lat 2018-2020 uzyskane z:

- 1) Punktu Pomocy Kryzysowej w Trzciance;
- 2) MGOPS w Trzciance;
- 3) Komisariatu Policji w Trzciance;
- 4) Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 5) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 6) Punkt Pomocy Kryzysowej w Trzciance.

Rok	2018	2019	2020
Liczba porad dla osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z pomocy udzielanej w Pomocy Kryzysowej w Trzciance (psycholog, terapeuta uzależnień).	1002	1009	795

MGOPS w Trzciance

Rok	2018	2019	2020
Liczba rodzin objęta pomocą społeczną.	820	761	750
Liczba rodzin z problemem alkoholowym objęta pomocą społeczną.	48	32	25

Komisariat Policji w Trzciance

Rok	2018	2019	2020
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia.	153, w tym 18 nieletnich (13 zostało przewiezionych do izby wytrzeźwień, natomiast 5 zatrzymano w Komisariacie Policji.	135, w tym 9 nieletnich, których przewieziono do izby wytrzeźwień.	81 osób do wytrzeźwienia, 45 nietrzeźwych kierowców.

Zespół Interdyscyplinarny

Rok	2018	2019	2020
Liczba założonych Niebieskich Kart	36	62	57

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rok	2018	2019	2020
Liczba wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu.	7	10	7
Liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi.	35	38	23

NARKOTYKI

I. Wprowadzenie

Przeciwdziałanie problemowi społecznemu, jakim jest narkomania, przekracza możliwości społeczeństwa obywatelskiego – jednostki, rodziny, organizacji społecznej. Wymaga współpracy wielu instytucji na różnych obszarach i płaszczyznach.

Zadaniem gminnego programu jest przede wszystkim ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych oraz wspomaganie lokalnych społeczności, poprzez wytyczanie wiodących kierunków, upowszechnianie wiedzy dotyczącej problemu narkomanii i możliwości jego rozwiązywania oraz inicjowanie wdrażania projektów na poziomie szkół, instytucji i organizacji. W działaniach partycypować powinni przedstawiciele różnych instytucji, organizacji i grup ze społeczności lokalnej.

Terapia uzależnień pozwala na łagodzenie skutków i obciążeń, jakie ponosi społeczeństwo z powodu narkotyków i jest realną szansą na uzyskanie poprawy zdrowia. Obecny stan wiedzy uprawnia do stwierdzenia, że choć

uzależnienie jest chroniczną, nawracającą chorobą, to poprzez terapię możemy ją kontrolować.

Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się między innymi poprzez działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną, która obejmuje:

- 1) promocję zdrowia psychicznego;
- 2) promocję zdrowego stylu życia;
- 3) informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii oraz o narkomanii i jej skutkach;
- 4) edukację psychologiczną i społeczną;
- 5) edukację prawną;
- 6) działania interwencyjne.

II. Opis metody i wyników badania

Część gminnego programu dotycząca przeciwdziałania narkomanii została opracowana przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie Raportu z realizacji badań problemów społecznych NIKOTYNA - ALKOHOL – NARKOTYKI – PRZEMOC przygotowanego przez Ośrodek Profilaktyczno-Terapeutyczny NaProgu.

Podczas prowadzonych badań ankietowych zmierzających do opracowania powyższego raportu, jedno z pytań skierowanych do młodzieży brzmiało: „Czy kiedykolwiek zażywałeś narkotyki?”

Na 202 ankietowane osoby, 12 z nich na zadane pytanie odpowiedziało, że miało kontakt z narkotykami. Uzyskane wyniki wskazują, że do zażywania narkotyków w gminie Trzcianka przyznaje się 10% chłopców i 2 % dziewcząt.

Przeprowadzone badania dowiodły, że średni wiek inicjacji narkotykowej wynosi 14,2 lat, natomiast na zażycie pierwszego narkotyku młodzież wskazała na marihuanę, a 1 osoba nie wskazała nazwy narkotyku.

W ankiecie pojawiło się również następujące pytanie: „Czy uczestniczyłeś kiedykolwiek w spotkaniach, podczas których zażywano narkotyki?”.

Jak wynika z uzyskanych odpowiedzi, liczba osób uczestniczących w spotkaniach, na których zażywano narkotyki wynosi 34 osoby (14 dziewcząt i 20 chłopców) co stanowi 17 % ankietowanej młodzieży, natomiast osób zażywających narkotyki jest 12, co stanowi 6 % badanych. Jak widać liczba osób zażywających narkotyki jest mniejsza od liczby osób uczestniczących

w spotkaniach, podczas których zażywano narkotyki. Dla części młodzieży takie spotkania stają się okazją do zażywania narkotyków, jednak nie dla wszystkich osób uczestniczących w spotkaniach z narkotykami, kończą się one ich zażywaniem. Warto także zwrócić uwagę na odsetek młodzieży 83 % ogółu badanej populacji nie biorącej udziału w spotkaniach, na których zażywane są narkotyki.

III. Działania profilaktyczne

Zadaniem gminy Trzcianka będzie ograniczenie szkód zdrowotnych spowodowanych sięganiem po substancje psychoaktywne, promowanie zdrowego stylu życia i wzmocnienie więzi rodzinnej, w celu wsparcia młodzieży w rozwoju asertywnych postaw wobec narkotyków i wyboru alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz realizacja programów rekomendowanych w szkołach na terenie gminy Trzcianka. Ważne jest, aby działania profilaktyczne rozpoczynać wcześnie, przed okresem inicjacji w zakresie używania substancji psychoaktywnych oraz kontynuowanie tych działań w krytycznych fazach rozwojowych – w okresie tzw. buntu, kiedy to podwyższone jest ryzyko sięgania przez młodzież po narkotyki. Programy skierowane do młodzieży nie mogą mieć charakteru moralizujących dyskusji, natomiast powinny aktywizować uczestników i zachęcać do działania swoją atrakcyjną formą.

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

I. Wprowadzenie

Poza zadaniami z zakresu uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych, również zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym zostały zawarte w niniejszym programie ze względu na ich rosnące rozpowszechnienie oraz wynikające z nich szkody zarówno zdrowotne, jak i społeczne.

Konstruując gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii podparto się materiałem otrzymanym z Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, w którym zostały przedstawione wskazówki dla samorządów gminnych dotyczące realizacji zadań z zakresu uzależnień behawioralnych.

Termin „uzależnienia behawioralne” , określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami.

II. Zdiagnozowany obszar problemowy

1. Korzystanie z urządzeń mobilnych przez dzieci

W badaniach CBOS w 2019 roku po raz pierwszy uwzględniona została kwestia kontraktu małych dzieci z Internetem poprzez blok pytań adresowanych do rodziców bądź opiekunów dzieci w wieku 1-5 lat. Z deklaracji rodziców wynika, że z urządzeń mobilnych korzysta jedna trzecia dzieci między 12 a 23 miesiącem życia i blisko dwie trzecie dzieci mających od 2 do 5 lat.

2. Zjawisko uzależnień behawioralnych w grupie młodzieży szkolnej

1) Granie w gry hazardowe

W gry hazardowe, chociaż raz w życiu grało 18,2% badanych piętnasto-szesnastolatków oraz 21,4% siedemnasto-osiemnastolatków;

2) Media społecznościowe

Analiza typowego dnia nauki szkolnej młodszej badanej grupy (15-16 lat) pokazuje najliczniejszą podgrupę badanych, która korzysta z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie (30,1%), mniej osób poświęca na tą aktywność ok. 4-5 godzin (20,2%). Czas spędzany w Internecie nie jest wskaźnikiem świadczącym o uzależnieniu, natomiast jest sygnałem ostrzegawczym wymagającym analizy i monitorowania ze strony rodziców;

3) Czas spędzany w Internecie

Obecnie nastolatki spędzają w sieci średnio 4 godziny i 50 minut dziennie (2014r. – 3 godziny i 40 minut, 2018r. – 4 godziny 12 minut). W dni wolne od zajęć szkolnych czas ten wydłuża się średnio do 6 godzin i 10 minut. Co szósty nastolatek w dni wolne (16,9%) intensywnie korzysta z Internetu w godzinach nocnych (po godzinie 22:00);

4) Inicjacja internetowa

Średnia inicjacji internetowej w szkole podstawowej wynosi 6 lat i 8 miesięcy. Uczniowie szkół średnich (17 l.) deklarują, iż zaczęli samodzielnie używać Internetu w wieku – 8 lat. Niektóre dzieci rozpoczynają samodzielne użytkowanie Internetu mając zaledwie 4 lata (4,5%). Największy odsetek uczniów (40,7%) deklaruje, że pierwszy telefon z dostępem do Internetu otrzymało w wieku 9-10 lat, jednak co piąty nastolatek wskazuje, że już w wieku 7-8 lat miał do dyspozycji telefon z dostępem do sieci (20,5%);

5) Problemowe użytkowanie Internetu (PUI)

Co trzeci nastolatek (33,6%) ma objawy problemowego użytkowania Internetu (PUI), a trzech na stu – osiąga bardzo wysokie wskaźniki problemów (3,2%). Prawie co trzeci nastolatek (29,8%) odczuwa potrzebę korzystania stale ze smartfona, a 50,2 % podaje, że korzysta z telefonu dłużej niż zamierzała. Co trzeci nastolatek (31,0%) przyznaje, że nie jest w stanie funkcjonować bez smartfona, a co czwarty (24,8%) odczuwa zniecierpliwienie oraz

zdeenerwowanie, gdy nie może z niego korzystać. 37,9% młodych ludzi podejmuje zakończone niepowodzeniem próby ograniczania korzystania z telefonu, 26,1% z powodu używania go zaniedbuje zaplanowane czynności lub obowiązki.

3. Osoby w wieku 15+

1) Hazard

Polacy powyżej 15 roku życia najczęściej grają w gry Totalizatora Sportowego (27,4%). Na kolejnym miejscu, ze znacznie słabszym wynikiem, plasują się zdraпки (16,3%), a dalej loterie lub konkursy SMS-owe (6,3%) oraz automaty do gier z tzw. niskimi wygranymi (3,8%). Spośród wszystkich grających, 32,8% Polaków gra bez ryzyka powstania problemów, 2,7% charakteryzuje się niskim poziomem ryzyka uzależnienia 0,9% - poziomem umiarkowanym i tyle samo (0,9%) gra na pieniądze w sposób wysoce ryzykowny (zagrożenie patologicznym hazardem);

2) Internet

Trzy czwarte Polaków w wieku powyżej 15, roku życia deklaruje korzystanie z Internetu. Przeważająca większość korzystających z sieci (98,0%) to przeciętni użytkownicy, niemający w codziennym życiu problemów w związku z korzystaniem z Internetu. Zagrożeniem uzależnieniem od Internetu jest 1,9% korzystających z Internetu. W liczbach bezwzględnych jest to szacunkowo – ok. 465 000 osób;

3) Zakupy

Symptomy kompulsywnego kupowania w 2019 roku wykazywało 3,7 % populacji Polaków w wieku powyżej 15. roku życia, co w liczbach bezwzględnych można oszacować na ponad milion osób;

4) Praca

W 2019 roku prawie jedna dziesiąta Polaków powyżej 15. roku życia (9,1%) miała problem z uzależnieniem od pracy. Zagrożeniu pracoholizmem sprzyja w szczególności praca na własny rachunek, natomiast czynnikiem zagrażającym w kontekście uzależnienia od pracy jest pełnienie funkcji kierowniczych, odpowiedzialność za pracę innych osób lub kierowanie projektami.

II. OKREŚLENIE ZADAŃ I SPOSOBÓW REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

lp.	Nazwa zadania	Sposoby realizacji	Wskaźniki
1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i	1. Finansowanie kosztów sporządzania opinii biegłych	Kwota przeznaczonych i wykorzystanych na ten cel

	rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zagrożonych tymi uzależnieniami oraz uzależnieniami behawioralnymi	w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	środków finansowych.
		2. Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego przez członków GKRPA.	Liczba osób zaproszonych na rozmowę. Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy. Liczba osób, które podjęły leczenie.
		3. Korzystanie z usług Punktu Pomocy Kryzysowej w Trzciance.	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy terapeutycznej z podziałem na wieś i miasto.
		4. Organizacja warsztatów i innych form terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.	Liczba szkoleń i osób, które wzięły w nich udział oraz kwota przeznaczonych i wykorzystanych na ten cel środków finansowych.
		5. Promocja zdrowia. Upowszechnienie informacji o placówkach leczenia odwykowego.	Liczba udzielonych informacji na ten temat przez pracownika PPK w Trzciance.
2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii i uzależnienia behawioralne, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Umożliwienie ofiarom przemocy w rodzinie korzystania ze specjalistycznej pomocy, w tym terapeutycznej- psycholog, terapeuta,	Liczba udzielonych porad, odbytych konsultacji itp.
		2. Finansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla osób dotkniętych problemem przemocy.	Liczba podejmowanych działań i realizowanych programów oraz kwota przeznaczonych środków finansowych na ten cel.
		3. Prowadzenie działalności w zakresie motywowania do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe.
		4. Organizowanie wypoczynku o charakterze profilaktycznym dla dzieci z grupy ryzyka oraz obozów terapeutyczno - rozwojowych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.	Liczba dzieci z terenu gminy Trzcianka, które będą uczestniczyć w zorganizowanych formach wypoczynku o charakterze profilaktycznym.
		5. Wsparcie finansowe terapii dzieci ze zdiagnozowanym płodowym zespołem alkoholowym.	Liczba dzieci uczestniczących w terapii i wysokość środków przeznaczona na ten cel.
		6. Wykorzystanie do zadań pomocowo - terapeutycznych zespołu interdyscyplinarnego.	Liczba wspólnie podejmowanych działań w zakresie zadań pomocowo - terapeutycznych.
		7. Edukacja publiczna w obszarze przeciwdziałania przemocy - przewodniki, ulotki, broszury.	Liczba i rodzaj zakupionych publikacji oraz wysokość środków przeznaczonych na ten cel.

3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych , przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.	1.Włączenie się w ogólnopolskie, lokalne kampanie profilaktyczne, akcje.	Liczba kampanii, akcji, do których przystąpiła gmina Trzcianka oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel.
		2.Rozpropagowywanie czasopism, ulotek, broszur i innych materiałów służących profilaktyce i pro mocii zdrowego stylu życia.	Liczba i rodzaj zakupionych publikacji oraz wysokość środków przeznaczonych na ten cel.
		3.Prowadzenie badań ewaluacyjnych nad skutecznością podejmowanych działań.	Przeprowadzenie ewaluacji dotyczącej skuteczności podejmowanych działań.
		4.Finansowanie i organizowanie na terenie szkół i innych placówek wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel oraz sprawozdanie z realizacji tych programów na terenie szkół. Ilość osób korzystających z oferowanych działań
		5.Pokrycie kosztów zakupu materiałów i usług promocyjnych, informacyjnych, edukacyjnych oraz zakupu sprzętu multimedialnego.	Wysokość środków przeznaczonych na ten cel oraz informacja o rodzaju i charakterze zakupionych materiałów i usług.
		6.Prowadzenie świetlic środowiskowo - wychowawczych na terenie gminy Trzcianka i dofinansowanie działalności świetlic środowiskowych, pokrycie kosztów administrowania, wynagrodzenia pracowników merytorycznych, zakupu niezbędnych materiałów edukacyjnych i wyposażenia pomieszczenia świetlicy oraz wyżywienia dzieci.	Ilość świetlic funkcjonujących na terenie gminy Trzcianka i zatrudnionych wychowawców w tych świetlicach, liczba dzieci uczestniczących w zajęciach oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel.
		7. Finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki, przeprowadzonych przez ekspertów dla różnych grup zawodowych.	Liczba przeprowadzonych szkoleń i osób w nich uczestniczących oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel.
		8. Wspomaganie instytucji, osób wyspecjalizowanych w niesieniu pomocy dzieciom, młodzieży i dorosłym w obszarze uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Ogłaszanie konkursów na ten cel i dokonywanie ewaluacji podejmowanych działań.
		9. Podnoszenie kwalifikacji i jakości pracy wychowawców pracujących w świetlicach wychowawczych lub środowiskowych.	Liczba wychowawców uczestniczących w szkoleniach.
		10.Organizacja i finansowanie różnych form oddziaływań profilaktycznych, a mianowicie: organizowanie	Liczba organizowanych imprez i osób biorących w nich udział, a także wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

		festynów, imprez bezalkoholowych promujących zdrowy styl życia, zawodów sportowych i imprez masowych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz konkursów międzyszkolnych.	
		11. Finansowanie form wypoczynku i aktywności dzieci i młodzieży obejmujących program profilaktyki uniwersalnej.	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w tych formach wypoczynku lub aktywności. Wysokość środków przeznaczonych na ten cel.
		12. Współfinansowanie i współorganizowanie na terenach obiektów sportowych programów profilaktycznych i zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.	Liczba zatrudnionych animatorów na boiskach szkolnych i podczas zajęć nad wodą oraz liczba przepracowanych godzin przez animatorów.
		13. Prowadzenie stałego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy Trzcianki w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych	Ilość osób korzystających z powyższych działań
4	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i behawioralnych.	1. Promowanie działań profilaktycznych prowadzonych przez instytucje lokalne, wspólne realizowanie wybranych projektów (np. interwencji wobec sprawców przemocy).	Liczba podjętych działań i realizowanych projektów.
		2. Realizacja lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych	Liczba przeprowadzonych wspólnych kontroli. Liczba punktów objętych monitoringiem
		3. Zadbanie, aby w miejscach sprzedaży napojów alkoholowych były widoczne informacje o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazie podawania i sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.	Liczba przeprowadzonych w tym zakresie kontroli.
		4. Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych.	Liczba podjętych interwencji.

		5. Prowadzenie działań kontrolnych w placówkach handlowych.	Liczba przeprowadzonych kontroli.
		6. Wspieranie organizacji pozarządowych i fundacji zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej w zakresie promowania zdrowego stylu życia.	Liczba organizacji pozarządowych i fundacji, którym udzielono wsparcia.
		7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, szkołami, placówkami wychowawczymi, terapeutami zatrudnionymi w Punkcie Pomocy Kryzysowej	Liczba organizacji pozarządowych, szkół i placówek wychowawczych oraz terapeutów zatrudnionych w PPK
5	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego	1. Udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej	Liczba osób z problemem narkotykowym, którym udzielono pomocy Wysokość środków przeznaczonych na pomoc socjalną
6	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	1. Sporządzanie wywiadów i przygotowywanie dokumentacji dla potrzeb sądu.	Liczba sporządzonych wywiadów.
		2. Występowanie z wnioskiem do sądu w sprawach o leczenie odwykowe.	Liczba sporządzonych do sądu wniosków.

III. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

- 1) członkom Komisji za miesiąc, w którym odbyło się co najmniej jedno posiedzenie, niezależnie od ilości posiedzeń, przysługuje wynagrodzenie w wysokości 15 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ogłaszanego przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
- 2) przewodniczącemu GKRPA przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 25% minimalnego wynagrodzenia;
- 3) zastępcy przewodniczącego GKRPA przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 20 % minimalnego wynagrodzenia;

- 4) sekretarzowi GKRPA przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia;
- 5) członkom Zespołu Kontrolnego przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 9% minimalnego wynagrodzenia za każdy skontrolowany punkt;
- 6) członkom Zespołu Motywacyjnego przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 4% minimalnego wynagrodzenia za każdą przeprowadzoną rozmowę motywacyjną oraz 1 % za gotowość do przeprowadzenia rozmowy;
- 7) wynagrodzenie za ww. czynności wypłacane jest na podstawie listy obecności, a w przypadku członków zespołów roboczych na podstawie protokołu z przeprowadzonej kontroli punktu sprzedaży alkoholu oraz listy osób zaproszonych na rozmowę motywacyjną wraz z potwierdzeniem stawienia się wezwanej osoby;
- 8) członkom GKRPA przysługuje zwrot kosztów podróży służbowej na zasadach przewidzianych dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej.

IV. PRELIMINARZ WYDATKÓW

Preliminarz wydatków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 2022		
Lp.	Zadania wynikające z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Kwota
1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	178 416,00 zł
	a) działalność Punktu Pomocy Kryzysowej	83 321,00 zł
	b) usługi terapeutyczne i orzecznicze, organizacja warsztatów i innych form terapii	95 095,00 zł

2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	23 000,00 zł
	a) organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży	15 000,00 zł
	b) szkolenia członków zespołu interdyscyplinarnego i innych grup zawodowych	8 000,00 zł
3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych	113 484,00 zł
	a) prowadzenie świetlic wychowawczych - konkurs ofert	30 000,00 zł
	b) prowadzenie gminnych świetlic wychowawczych - opiekunowie, wyposażenie, usługi	64 984,00 zł
	c) realizacja programów profilaktycznych - szkoły, NGO, własne	18 500,00 zł
4	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	71 746,15 zł
	a) organizacja inicjatyw profilaktycznych w Centrum Integracji Społecznej	17 000,00 zł
	b) współpraca ze służbami i instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne	2 000,00 zł

	c) realizacja lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych	52 746,15 zł
5	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	500,00 zł
	a) koszty postępowania sądowego i kuratorskiego	500,00 zł
6	Edukacja zdrowotna dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych	5 000,00 zł
	a) organizacja i finansowanie różnych form oddziaływań profilaktycznych (organizowanie festynów, imprez bezalkoholowych, zawodów sportowych i imprez masowych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz konkursów międzyszkolnych)	5 000,00 zł
7	Promocja zdrowia	10 000,00 zł
	a) wspieranie organizacji i instytucji zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej w zakresie promowania zdrowego stylu życia	10 000,00 zł
8	Działania w obszarze aktywności fizycznej	40 500,00 zł
	a) organizacja zajęć na boiskach - animatorzy	27 000,00 zł
	b) organizacja zajęć nad wodą - animatorzy	13 500,00 zł

9	Utrzymanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	51 000,00 zł
	a) wynagrodzenia	46 000,00 zł
	b) szkolenia i podróże służbowe	3 000,00 zł
	c) zakup materiałów i narzędzi służących obsłudze technicznej pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2 000,00 zł
10	Ograniczanie dostępu do alkoholu (współpraca z Radą Miejską i Burmistrzem Trzcianki)	33 000,00 zł
	a) zakup materiałów i narzędzi oraz usług w celu realizacji programów i akcji profilaktycznych	33 000,00 zł
	Razem	526 646,15 zł

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

W związku z nowelizacją ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r., poz. 2469), która weszła w życie 1 stycznia 2022 roku, samorządy gminne zobowiązane zostały do przyjęcia nowych wspólnych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Zgodnie z art. 21 wspomnianej ustawy, uchwalone przed dniem 1 stycznia 2022 r. gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminne programy przeciwdziałania narkomanii zachowują moc do dnia uchwalenia nowego wspólnego gminnego programu (na podstawie art. 4¹ ust. 2 u.w.t.p.a. w brzmieniu nadanym nowelą z 17 grudnia 2021 r.), nie dłużej jednak niż do 31 marca 2022 r. i są finansowane na dotychczasowych zasadach.

Elementem nowego gminnego programu, poza problemami alkoholowymi i przeciwdziałaniu narkomanii, staną się również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Zgodnie z nowym zapisem art. 4¹ u.w.t.p.a. do zadań gminy należą prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Mając powyższe na uwadze, przyjęcie przedmiotowej uchwały uważa się za zasadne.